

XV. Kaupunginkirjasto.

Kaupunginkirjaston johtokunnan kertomus v:lta 1934¹⁾ oli seuraavan sisältöinen:

Johtokunta. Kaupunginkirjaston johtokuntaan kuuluivat filosofiantohtori A. H. Bergholm, puheenjohtajana, professori H. E. Pipping, varapuheenjohtajana, rouva E. Peräläinen, filosofiantohtori H. Renqvist ja toimittaja C.-J. Sundström. Kaupunginhallituksen edustajana kirjaston johtokunnassa oli lakitieteenkandidaatti G. Norrmén. Johtokunta kokoontui kertomusvuonna 7 kertaa. Pääkirjaston kassan johtokunnan puheenjohtaja tarkasti 11 kertaa.

Henkilökunta. Ylemmän palkkausluokan amanuenssille I. Weckmanille, joka yli 40 vuoden ajan oli harrastuksella ja miellyttävän avuliaana työskennellyt kirjastossa, myönnettiin pyynnöstä ero ynnä täysi eläke toukokuun 1 p:stä lukien. Hänen sijaansa johtokunta nimitti toukokuun 28 p:nä filosofianmaisteri L. Lindbergin, joka astui virkaansa kesäkuun 1 p:nä. Ylemmän palkkausluokan amanuenssi K. Levanto (Levander) sai pyytämänsä eron syyskuun 1 p:stä lähtien. Täten avoimeksi joutuneeseen virkaan valittiin lokakuun 25 p:nä rouva R. Norrmén, joka ryhtyi toimeensa joulukuun 15 p:nä. Töölön haarakirjaston siivooja W. Hartikka sai anomansa eron ja eläkkeen elokuun 1 p:stä lukien. Toimeen otettiin hänen jälkeensä samana päivänä rouva S. Sundström. Sairaslomaa myönnettiin 22 viranhaltijalle 35 eri tapauksessa yhteensä n. 2,056 työtuntia.

Huoneistot. Pääkirjastolle rakennettavan uuden talon sijoittamiskysymyksestä antoi kaupunginhallituksen jo v. 1931 tarkoitusta varten asettama komitea helmikuussa mietintönsä. Komitea ehdotti uudisrakennuksen paikaksi Nordenskiöldin-, Messeniuksen- ja Minna Canthin kadun välistä korttelia n:o 507. Tästä ehdotuksesta kaupunginhallitus pyysi kirjaston johtokunnan ja kiinteistölautakunnan lausuntoa. Kirjaston johtokunta esitti laajasti perustellussa lausunnossaan, että ehdotettu paikka oli liian syrjäinen ehdottaen puolestaan, että alun perin varattu alue, kansallismuseon lähetyvillä sijaitseva kortteli n:o 416, lopullisesti määrättäisiin rakennuksen paikaksi. Kiinteistölautakunta ei jättänyt kertomusvuonna lausuntoaan.

Valtion kirjastotoimiston toimeenpanemille kirjastokursseille vuokratettiin Rikhardinkadun varrella olevasta kirjastotalosta tarvittavat huoneet elokuun 15 ja joulukuun 15 p:n väliseksi ajaksi. Useat kaupunginkirjaston apulaiset osallistuivat näihin kursseihin.

Lainausliike. Lainausliikkeen vaikeimpina pulavuosina voimakasta kasvua seurasi kertomusvuonna tuntuva vastavaikutus.

Lainauspäivien lukumäärä oli pääkirjastossa ja Kallion haarakirjastossa 344 sekä Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastoissa 303.

Töölön ja Vallilan haarakirjastojen lainausosastojen lainausaikaa pidentettiin vuoden alusta lukien 2 tunnilla kaikkina arkipäivinä, joten ne olivat yleisölle avoinna klo 3—8 ip. Muiden lainausosastojen aukioloaika pysyi muuttumattomana.

¹⁾ Kertomukseen liittyvät taulukkotiedot lainausliikkeestä sekä käynneistä lukusaleissa on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1935.

Kirjalainojen lukumäärä v. 1934 ja 1933 oli seuraava:

	1934.		1933.	
	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.	Kaikkiaan.	Keskimäärin lainauspäivää kohden.
Pääkirjasto	646,932	1,881	681,414	1,992
Kallion haarakirjasto	297,285	864	321,604	940
Töölön »	42,486	140	39,692	131
Vallilan »	61,507	203	51,501	170
Käpylän »	25,805	85	25,792	85
Pasilan »	13,634	45	15,981	53
Yhteensä	1,087,649	3,218	1,135,984	3,371

Suurin määrä päivässä annettuja kirjallainoja oli 5,781 (6,258 v. 1933).

Aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen kirjallainojen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta:

	Kirjalainoja aikuisille.		Kirjalainoja lapsille ja nuori- solle.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	528,428	81.7	118,504	18.3	646,932
Kallion haarakirjasto	219,751	73.9	77,534	26.1	297,285
Töölön »	27,539	64.8	14,947	35.2	42,486
Vallilan »	43,862	71.3	17,645	28.7	61,507
Käpylän »	16,268	63.0	9,537	37.0	25,805
Pasilan »	9,060	66.5	4,574	33.5	13,634
Yhteensä	844,908	77.7	242,741	22.3	1,087,649

Kaikkiaan lainattiin aikuisille 844,908 nidosta eli 77.7 %, vastaten 872,860 nidosta eli 76.8 % v. 1933, sekä lapsille ja nuorisolle 242,741 nidosta eli 22.3 %, vastaten 263,124 nidosta eli 23.2 % v. 1933. Lasten ja nuorison kirjallainat vähenivät suhteellisesti siis suuremmassa määrin kuin aikuisille annetut lainat.

Erikielisen kirjallisuuden lainausta yalaisee seuraava taulukko:

	Suomenkielinen kirjallisuus.		Skandinavianen kirjallisuus.		Muunkielinen kirjallisuus.		Yhteensä.
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	
Pääkirjasto	365,183	56.4	254,891	39.4	26,858	4.2	646,932
Kallion haarakirjasto	261,220	87.9	36,065	12.1	—	—	297,285
Töölön »	25,197	59.3	17,289	40.7	—	—	42,486
Vallilan »	47,635	77.4	13,872	22.6	—	—	61,507
Käpylän »	22,549	87.4	3,256	12.6	—	—	25,805
Pasilan »	11,867	87.0	1,767	13.0	—	—	13,634
Yhteensä	733,651	67.4	327,140	30.1	26,858	2.5	1,087,649

Kaikilta lainausosastoilta annettiin v. 1933 lainaksi suomenkielistä kirjallisuutta 761,570 nidosta, 67.0 %, skandinavianista kirjallisuutta 348,101 nidosta, 30.7 % sekä muunkielistä kirjallisuutta 26,313 nidosta, 2.3 %. Kerto-

musvuonna lisääntyi niin muodoin absoluuttisesti vain vieraskielisen kirjallisuuden lainaus kirjallainojen muuten vähentyessä. Skandinavisen kirjallisuuden lainausprosentti aleni kertomusvuonna vähäisen, kun taas suomenkielisen samoin kuin muunkielisenkin kirjallisuuden lainausprosentti nousi jonkun verran.

Romaani- ja kertomuskirjallisuuden sekä muun kirjallisuuden lainauksen välinen suhde selviää seuraavasta taulukosta, jossa myös on otettu huomioon aikuisille sekä toiselta puolen lapsille ja nuorisolle annettujen lainain välinen ero:

	Kirjalainoja aikuisille.				Kirjalainoja lapsille ja nuorisolle.				Kirjalainoja kaikkiaan.			
	Romaani-kirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.		Romaani- ja kertomuskirjallisuus.		Muu kirjallisuus.	
	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.	Luku.	%.
Pääkirjasto	314,168	59.5	214,260	40.5	82,437	69.6	36,067	30.4	396,605	61.3	250,327	38.7
Kallion haarakirjasto	139,390	63.4	80,361	36.6	59,843	77.2	17,691	22.8	199,233	67.0	98,052	33.0
Töölön »	18,130	65.8	9,409	34.2	11,280	75.5	3,667	24.5	29,410	69.2	13,076	30.8
Vallilan »	27,020	61.6	16,842	38.4	13,566	76.9	4,079	23.1	40,586	66.0	20,921	34.0
Käpylän »	10,444	64.2	5,824	35.8	6,560	68.8	2,977	31.2	17,004	65.9	8,801	34.1
Pasilan »	5,195	57.3	3,865	42.7	3,345	73.1	1,229	26.9	8,540	62.6	5,094	37.4
Yhteensä	514,347	60.9	330,561	39.1	177,031	72.9	65,710	27.1	691,378	63.6	396,271	36.4

V. 1933 lainattiin kaikkiaan 726,911 nidosta eli 64.0 % romaani- ja kertomuskirjallisuutta sekä 409,073 nidosta eli 36.0 % muuta kirjallisuutta. Ver- ratessa käy selville, että romaani- ja kertomuskirjallisuuden lainaus väheni lainojen kokonaismäärään katsoen, mutta suhteellisesti myös tietokirjallisuuden lainaamiseen verraten. Tietokirjallisuuslainojen suhteellinen lisääntyminen on keskeytymättä jatkunut v:sta 1928 asti. Suhteellinen lisäys kohdistui kertomusvuonna etupäässä aikuisten ottamiin lainoihin, jota vastoin lapsille ja nuorisolle annetut tietokirjallisuuslainat vähenivät sekä lainojen kokonaismäärän että suhteellisesti myös kertomuskirjallisuuden lainaukseen nähden.

Kirjavaraston eri osastoista lainattujen nidosten luku ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Pääkirjasto.	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Yhteensä.	%.
I. Uskontoa	7,651	1,635	134	399	90	110	10,019	0.9
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	57,472	23,750	3,931	6,006	2,212	1,233	94,604	8.7
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	44,305	24,826	3,690	5,460	2,189	1,284	81,754	7.5
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	396,605	199,233	29,410	40,586	17,004	8,540	691,378	63.6
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	39,797	13,859	1,657	2,547	1,321	900	60,081	5.5
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	34,313	11,892	1,308	2,272	1,122	610	51,517	4.8

	Pää- kirjasto.	Kallion	Töölön	Vallilan	Käpylän	Pasilan	Yhteen- sä.	%
		haarakirjasto.						
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	21,444	6,485	648	1,459	428	346	30,810	2.8
VIII. Kielitiedettä	12,539	3,775	364	607	224	133	17,642	1.6
IX. Filosofiaa, siiveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekal. aineita	32,806	11,830	1,344	2,171	1,215	478	49,844	4.6
Yhteensä	646,932	297,285	42,486	61,507	25,805	13,634	1,087,649	100.0

V. 1933 olivat eri kirjallisuusosastoista annettujen lainain vastaavat prosenttiluvut: 0.8, 8.6, 7.4, 64.0, 5.6, 4.7, 2.7, 1.5 ja 4.7. Kertomusvuonna lisääntyivät suhteellisesti osastoista I, II, III, VI, VII ja VIII annetut lainat, kun taas osastoista IV, V ja IX annetut lainat suhteellisesti vähenivät. Varsin tuntuva vähennys ilmeni IV osastoon kuuluvan kirjallisuuden lainauksessa.

Kirjakokoelma annettiin kertomusvuonna lainaksi Espoon Aurorakotiin.

Kertomusvuonna lainaksi annetuista kirjoista on 267 palauttamatta; näistä oli 228 lainattu pääkirjastosta, 28 Kallion haarakirjastosta, 2 Töölön haarakirjastosta, 4 Vallilan haarakirjastosta ja 5 Käpylän haarakirjastosta.

Kirjastosta sai kaikkiaan 48,154 henkilöä kotilainoja. Näistä oli 8,518 uusia lainaajia. Seuraavassa taulukossa esitetään lainaajia koskevia tietoja:

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruunnili- sen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Ruunnili- sen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tytöitä.	Yhteensä.	
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli suomi.</i>										
Pääkirjasto	3,543	3,713	7,256	2,789	4,566	7,355	1,180	747	1,927	16,538
Kallion haarakirjasto	2,612	1,483	4,095	2,188	1,805	3,993	1,279	920	2,199	10,287
Töölön »	217	114	331	239	268	507	325	160	485	1,323
Vallilan »	545	84	629	330	96	426	286	159	445	1,500
Käpylän »	188	67	255	56	154	210	201	183	384	849
Pasilan »	157	46	203	80	75	155	62	61	123	481
Yhteensä	7,262	5,507	12,769	5,682	6,964	12,646	3,333	2,230	5,563	30,978
<i>Lainaaajia, joiden äidinkieli oli ruotsi.</i>										
Pääkirjasto	1,698	3,744	5,442	1,197	5,824	7,021	800	618	1,418	13,881
Kallion haarakirjasto	282	299	581	170	410	580	172	134	306	1,467
Töölön »	108	105	213	93	241	334	125	119	244	791
Vallilan »	120	40	160	60	57	117	81	63	144	421
Käpylän »	27	23	50	4	61	65	41	45	86	201
Pasilan »	13	25	38	9	17	26	9	12	21	85
Yhteensä	2,248	4,236	6,484	1,533	6,610	8,143	1,228	991	2,219	16,846

	Miehiä.			Naisia.			Lapsia ja nuorisoa.			Kaiken kaikkiaan.
	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Ruumiillisen työn tekijöitä.	Muita.	Yhteensä.	Poikia.	Tyttöjä.	Yhteensä.	
<i>Lainaaaja, joiden äidinkieli oli joku muu kieli.</i>										
Pääkirjasto	15	118	133	4	171	175	10	12	22	330
<i>Lainaaaja kaikkiaan.</i>										
Pääkirjasto	5,256	7,575	12,831	3,990	10,561	14,551	1,990	1,377	3,367	30,749
Kallion haarakirjasto .	2,894	1,782	4,676	2,358	2,215	4,573	1,451	1,054	2,505	11,754
Töölön »	325	219	544	332	509	841	450	279	729	2,114
Vallilan »	665	124	789	390	153	543	367	222	589	1,921
Käpylän »	215	90	305	60	215	275	242	228	470	1,050
Pasilan »	170	71	241	89	92	181	71	73	144	566
Yhteensä	9,525	9,861	19,386	7,219	13,745	20,964	4,571	3,233	7,804	48,154

V. 1933 oli lainaajien lukumäärä 47,824, josta 30,882:lia eli 64.6%:lla oli äidinkielenään suomi, 16,597:llä eli 34.7 %:lla ruotsi ja 345:llä eli 0.7 %:lla joku muu kieli. Vastaavat, kertomusvuotta koskevat prosenttiluvut ovat 64.3, 35.0 ja 0.7. Lainaaajien lukumäärä lisääntyi; ruotsinkielisten luku, harvinaista kyllä, lisääntyi suuremmassa määrin kuin suomenkielisten. Kuten useana edellisenä vuotena, muuttui aikuisten ja nuorten lainaajien suhdeluku aikuisten eduksi; näiden prosenttiluku oli 83.8 (82.8 v. 1933) sekä lasten ja nuorison 16.2 (17.2 v. 1933). Vastoin lähinnä edellisinä vuosina vallinnutta lainaussuhteen suuntautumista väheni ruumiillisen työn tekijöihin kuuluvien aikuisten lainaajien luku sekä absoluuttisesti että suhteellisesti muiden aikuisten lainaajien lukumäärään nähden; edellisten prosenttiluku aleni 41.5:een oltuaan 42.7 v. 1933, kun taas jälkimmäisten prosenttiluku kohosi 58.5:een oltuaan 57.3 v. 1933. Miesten prosenttiluku nousi 48.0:aan oltuaan 47.5 v. 1933, naisten prosenttiluku sen sijaan aleni 52.0:een oltuaan 52.5 v. 1933. Tarkastettaessa lasten ja nuorison lainausta havaitaan poikien lukumäärän vähentyneen enemmän kuin tyttöjen; poikien prosenttiluku oli 58.6 (59.0 v. 1933) ja tyttöjen 41.4 (41.0 v. 1933).

Lukusalit. Pääkirjaston opintosali, yleinen lukusali, lasten lukusali ja sanomalehtisali olivat yleisön käytettävissä 356 päivää. Kallion haarakirjaston aikuisten lukusali pidettiin yleisölle avoinna 355 ja lasten lukusali 344 päivää, kun taas molemmat sanomalehtisalit olivat avoinna 356 päivää. Töölön, Vallilan, Käpylän ja Pasilan haarakirjastojen lasten lukuhuoneet olivat avoinna 355 päivää. Töölön, Vallilan ja Pasilan haarakirjastojen sanomalehtihuoneet pidettiin avoinna 356 päivää ja Käpylän haarakirjaston sanomalehtihuone 354 päivää. Merimiehenkadun varrella oleva lukuhuoneisto oli yleisön käytettävissä 356 päivää. Päivittäiset aukioloajat pysyivät muuttumattomina.

Lukusalikäyntien lukumäärä v. 1934 ja 1933 selviää seuraavasta taulukosta:

	Opintosal.		Aikuisten lukusalit.		Sanomalehtisalit.		Lasten lukuhuoneet.		Kaikkiaan.	
	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.	1934.	1933.
Pääkirjasto ..	41,902	39,200	50,535	55,861	296,508	323,706	74,394	77,879	463,339	496,646
Haarakirjasto,										
Kallion	—	—	39,209	42,607	359,357	296,927	84,270	77,084	482,836	416,618
Töölön	—	—	—	—	151,095	142,889	24,456	31,465	175,551	174,354
Vallilan	—	—	—	—	156,045	153,241	30,229	25,835	186,274	179,076
Käpylän	—	—	—	—	68,441	71,129	6,051	5,969	74,492	77,098
Pasilan	—	—	—	—	38,024	37,975	7,684	4,868	45,708	42,843
Eteläinen luku-										
huoneisto ..	—	—	—	—	—	—	—	—	202,273	165,376
Yhteensä	41,902	39,200	89,744	98,468	1,069,470	1,025,867	227,084	223,100	1,630,473	1,552,011

Lukusalikäyntien päivittäinen keskimäärä oli seuraava:

	1934.	1933.		1934.	1933.
Pääkirjasto	1,302	1,396	Käpylän haarakirjasto	210	217
Kallion haarakirjasto ..	1,364	1,182	Pasilan »	129	121
Töölön »	493	490	Eteläinen lukuhuoneisto	568	466
Vallilan »	523	506			
			Yhteensä	4,589	4,378

Ilmoitettu käyntimäärä pääkirjaston ja Kallion haarakirjaston sanomalehtisaleissa, samoin kuin muiden haarakirjastojen lukuhuoneiden vastaava luku, eivät ole täysin tarkat, syystä että käynnit on merkitty mekaanisin laskukojein.

Vuoden varrella ilmestyneistä aikakaus- ja sanomalehdistä oli luku-
saleissa ja lukuhuoneissa yleisön käytettävissä seuraava määrä:

	Sanomalehtiä, luku. kpl.		Aikakauslehtiä, luku. kpl.	
Pääkirjasto	58	80	284	337
Kallion haarakirjasto	36	75	115	140
Töölön »	20	24	41	46
Vallilan »	18	32	40	47
Käpylän »	16	20	35	35
Pasilan »	16	16	35	37
Eteläinen lukuhuoneisto	16	30	34	38

Satuillat. Talven, kevään ja syksyn kuluessa järjestettiin pääkirjastossa 28 suomenkielistä ja 30 ruotsinkielistä sekä Kallion haarakirjastossa 20 suomenkielistä ja 7 ruotsinkielistä satuiltaa lapsille.

Kirjavarasto. Kaupunginvaltuusto vahvisti uudet kirjavaraston tarkastusta koskevat säännökset, joiden mukaisesti on vuosittain tarkastettava kirjaston johtokunnan määräämä osa kirjavarastoa siten, että viiden vuoden kuluessa kaikki kirjallisuusosastot tulevat tarkastetuiksi. Inventaustarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi 5-vuotiskaudeksi 1934—38 filosofianmaisterit C.-R. Gardbergin ja S.-K. Kilven sekä varatarkastajiksi filosofianmaisteri E. Olsonin ja libristi K. F. Sundqvistin. Uusien määräysten mukaisesti tarkastettiin kesäkuussa suunnilleen viides osa kirjavarastoa. Tarkastettavina olivat lukusaleihin sijoitetut kirjat sekä lainausosastojen kirjallisuus-

ryhmät I, II ja III. Tällöin todettiin puuttuneen kaikkiaan 339 kirjaa, joista 276 oli pääkirjaston kirjoja, 58 Kallion haarakirjaston, 1 Töölön haarakirjaston, 3 Vallilan haarakirjaston ja 1 Käpylän haarakirjaston. Puuttuneet kirjat poistettiin luetteloista. Lisäksi poistettiin 596 v. 1928, 1929 ja 1930 lainattua kirjaa, joita ei kirjaston, ponnistuksista huolimatta, ollut onnistunut saada takaisin, samoin kuin 3,098 lainausliikkeessä kulunutta kirjaa. Kertomusvuonna poistettiin niin muodoin kaikkiaan 4,033 kirjaa. Vuoden kuluessa hankittujen ja luetteloitujen uusien kirjojen lukumäärä oli 11,046. Luetteloitu kirjavarasto käsitti vuoden alussa 203,825 nidosta. Vuoden päättyessä oli niteitten lukumäärä 210,838, joista 109,803 eli 52.1 % oli suomenkielistä ja 93,853 eli 44.5 % skandinavista sekä 7,182 eli 3.4 % muunkielistä (saksan-, englannin-, ranskan- ja virokielistä) kirjallisuutta. Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1933 olivat: 51.7, 45.0 ja 3.3.

Kirjavarasto jakautui vuoden lopussa eri kirjallisuusosastoihin seuraavasti:

	Nidoksia.	%.
I. Uskontoa	6,891	3.3
II. Historiaa, arkeologiaa ja elämäkertoja	19,012	9.0
III. Maantietoa, kansatiedettä, antropologiaa ja matkakertomuksia	11,326	5.4
IV. Romaaneja, kertomuksia ja satuja	83,272	39.5
V. Runoja, näytelmiä, albumeja sekä kirjallisuushistoriaa ja taidetta	23,558	11.2
VI. Luonnontiedettä, matematiikkaa, lääketiedettä ja teknologiaa	12,209	5.8
VII. Oikeus- ja valtiotiedettä, yhteiskunnallisia kysymyksiä ja taloutta	12,768	6.0
VIII. Kielitiedettä	3,411	1.6
IX. Filosofiaa, siveysoppia, kasvatusta, kirja- ja kirjastotiedettä, urheilua sekä muita ja sekalaisia aiheita	12,888	6.1
X. Lukusaleihin sijoitettua kirjallisuutta (hakuteoksia, sidottuja aikakauslehtiä ja sanomalehtiä y.m.)	25,503	12.1
Yhteensä	210,838	100.0

Vastaavat prosenttiluvut v:lta 1933 olivat: 3.2, 9.0, 5.3, 39.9, 11.2, 5.8, 5.9, 1.6, 6.0 ja 12.1.

Pääkirjaston ja eri haarakirjastojen kesken kirjavarasto jakautui seuraavasti:

	1934.		1933.	
	Nidoksia.	%.	Nidoksia.	%.
Pääkirjasto	124,502	59.1	121,130	59.4
Kallion haarakirjasto	50,862	24.1	48,865	24.0
Töölön »	14,736	7.0	14,213	7.0
Vallilan »	11,432	5.4	10,954	5.4
Käpylän »	6,224	3.0	5,925	2.9
Pasilan »	3,044	1.4	2,702	1.3
Merimiehenkadun lukuhuoneisto	38	{0.02}	36	{0.02}
Yhteensä	210,838	100.0	203,825	100.0

Kirjavarasto, jonka arvo kertomusvuoden alussa laskettiin 4,554,100 markaksi, arvioitiin vuoden lopussa 4,820,950 markaksi.

Kirjalahjoja ovat antaneet kirjastolle kirjastonjohtaja E. Ackerknecht, neiti L. Baeckman, professori R. Beazley, vapaaherratar N. Cedercreutz, Christian science-yhdistys (Helsinki), eduskunnan kirjasto, haarakirjastonjohtaja E. Grönroos, rouva O. Haavisto, Japanin Helsingissä oleva lähestystö, rouva E. Klatt, agentti H. Merikukka, Puolan Helsingissä oleva lähestystö, Ranskan Helsingissä oleva lähestystö, vahtimestari L. Richter, Romanian Helsingissä oleva lähetystö, Saksan Helsingissä oleva lähetystö, kirjallijatar E. A. Sawyer, neiti L. Tötterman, Upsalan yliopiston kirjasto, valtioneuvoston julkaisuvarasto ja neiti L. Wetterstrand.

Kirjasto sai myös korvauksetta julkaisuja, joita olivat toimittaneet Deichmanin kirjasto (Oslo), eduskunnan kirjasto, I. G. Farben & Norsk hydro, O. Y. Forssa A.B., Göteborgin kaupunginkirjasto, Helsingin kauppiaitten kauppakoulu, Helsingin kaupunginhallitus, Helsingin kaupungin kirjapainokoulu, Helsingin kaupungin rahatoimisto, Helsingin kaupungin tilastotoimisto, Helsingin säästöpankki, Jyväskylän tieteellinen kirjasto, kansainvälisen sosialipoliittisen yhteistyön valtuuskunta (Tukholma), Kansakoulunopettajain leski- ja orpokassa, Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi, Kotimainen työ r.y., Kunnallinen keskuustoimisto, Kustannusosakeyhtiö Otava, La biblioteka comunale dell'Archinasio (Bologna), Merenkävijäin junioriosasto, metsätieteellinen tutkimuslaitos, Odensen keskuskirjasto, Oslon yliopiston kirjasto, Pelastusarmeija, Osakeyhtiö Pohjoismaiden yhdyspankki, Porin kaupunginkirjasto, posti- ja lennätinlaitos, postisäästöpankin hallitus, Ruotsalaisen kirjallisuuden seura, Suomen faktoriliitto, Suomen matkailijayhdistys, Suomen meripelastusseura, Suomen säästöpankkiliitto, taideteollisuuskeskuskoulu, Tallina keskraamatukogu, Tampereen kaupunginhallitus, Tampereen kaupunginkirjasto, The Carnegie United Kingdom Trust, Tolvan-yhdistys, Tukholman kaupunginkirjasto, Turun kaupunginhallitus, Turun kaupunginkirjasto, Turun yliopiston kirjasto, Upsalan yliopiston kirjasto, valtion kirjastoimisto, valtioneuvoston julkaisuvarasto, Viipurin kaupunginhallitus ja Viipurin kaupunginkirjasto sekä seuraavien aikakaus- ja sanomalehtien toimitukset: Aitosuomalainen, Bank of Finland, Barnens missionstidning, Christian Science Sentinal, Deutsche Allgemeine Zeitung, East-West, Osuusliike Elanto, Finsk tidskrift, Försäkringstidskrift i Finland, Helsingin nuorten miesten kristillisen yhdistyksen kuukauslehti, Henkinen työ, Hissilehti, Hufvudstadsbladet, Industritidningen, Kaasutorjunta, Kevätkylvö, Kirjatyö-Bokarbete, Kirjojen maailma, Köpmannen, Labor, Lastenlehti, Lasten lähetyslehti, Leipuri, Lucifer, Missionstidning för Finland, Otava, Pirkka, Pohjantähti, Prager Presse, Ristin voitto, Sosialinen aikakauskirja-Social tidskrift, Suomen kulkuneuvot-Finlands kommunikationer, Suomen lähetysseuran, Säästöpankki, Teollisuuslehti, Tidskrift utgiven av Stiftelsen för psykisk hälsa, Tikkurilan viesti, Tuberkuloosilehti, Tuberkulosbladet, Unitas, Uskon sanoma, Vakuutussanomaa, Wochenschau ja Ylioppilaslehti.

Painosta julkaistiin v. 1933 kirjastoon hankitun ruotsinkielisen sekä tanskalaisen, norjalaisen, saksalaisen, englantilaisen ja ranskalaisen kirjallisuuden luettelo sekä suomenkielinen kertomus kirjaston toiminnasta v. 1933. Suurehko yleisluettelo, joka käsittää v. 1921—33 kirjastoon hankitun suomen- ja vironkielisen kirjallisuuden, laadittiin valmiiksi, mutta sen painatustyötä ei ennätetty kertomusvuonna suorittaa.

Tulot. 61,473 tapauksessa veloitettiin lainanottajat maksamaan sakkoja, joita kertyi kaikkiaan 96,034: 75 markkaa, 503 suomenkielistä kirjaluetteloa myytiin kaikkiaan 1,000: 75 markasta, 496 ruotsinkielistä luetteloa 1,080: 60 markasta ja 2 vieraskielisen kirjallisuuden luetteloa 4 markasta. Erääntyneistä vakuuksista kertyi 2,218 markkaa ja vanhojen sanomalehtien y. m. myynnistä kertyi 8,283: 65 markkaa. Tuloja oli kaikkiaan 108,621: 75 markkaa.

Kadonneiden ja vahingoittuneiden kirjain korvausrahoja kertyi sitä paitsi 3,574: 10 markkaa. Säästöä edellisestä vuodesta oli 7: 70 markkaa. Näillä varoilla ostettiin uutta kirjallisuutta ja lunastettiin aikaisemmin korvattuja kirjoja 3,568 markan arvosta. Säästöä v:een 1935 jäi täten 13: 80 markkaa.

*Menot*¹⁾ ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä, johon myös on otettu kirjastolle myönnetty määrärahat.

	Määräraha, Smk.	Menot, Smk.
Palkat, palkkiot ja sairasapu	1,759,520: —	²⁾ 1,740,817: 50
Vuokrat	128,700: —	123,867: —
Lämpö	67,520: —	57,907: 60
Valaistus	77,000: —	69,713: —
Siivoaminen	³⁾ 10,500: —	10,280: 90
Vedenkulutus	2,300: —	1,971: 15
Puhtaanapito	⁴⁾ 18,500: —	12,151: 50
Kalusto	13,900: —	13,537: 50
Sidonta- ja painatuskulut	345,000: —	⁵⁾ 344,998: 10
Tarverahat	18,500: —	17,595: 65
Kirjallisuus	446,500: —	446,500: —
	<hr/>	<hr/>
	Yhteensä 2,887,940: —	2,839,339: 90

Yhdistykset »Kirjoja sokeille», »Brage» ja »Vallilan sos.-dem. työväen-yhdistys» sekä »Suomen työväen arkisto», jolle kaupunginhallitus oli myöntänyt apurahoja, olivat kertomusvuonna kirjaston johtokunnan valvonnan alaisia apurahojen käyttöön nähden. Saadut avustukset käytettiin tarkoituksenmukaisesti.

¹⁾ Tähän eivät sisälly kirjistorakennusten kunnossapidosta ja palovakuutuksesta aiheutuneet kulut. — ²⁾ Todelliset menot olivat 1,655,107: 50 markkaa, vakinaisten viranhaltijoiden palkkoja kun vähennettiin 85,710 markalla, mikä määrä on kaupunginkassaan pidätetty. — ³⁾ Määräraha oli alkuaan 9,500 markkaa, mutta siihen saatiin lisää 1,000 markkaa siirtämällä tämä erä puhtaanapitomäärärahasta. — ⁴⁾ Määrärahasta, joka alun perin oli 19,500 markkaa, siirrettiin 1,000 markkaa siivoamismäärärahaan. — ⁵⁾ Tähän sisältyy 70,000 markan suuruinen summa, joka siirrettiin v:een 1935. Jäännöksestä on 249,467: 95 markkaa käytetty sidonta- ja 25,530: 15 markkaa painatuskuluihin.